

כך, כשהרבנית שוכבת חולה ואיש אינו יודע באיזו מחלה לקתה, התגוררו בחדרון הצר ארבע נפשות - הרב והרבנית, השוחט ורעייתו, כשהם מנסים להסוות את שהותם, מבלי להשמיע ולו רחש קל, מאימת בעלת הבית.

ערב שבת הגיע, ארבע נפשות בדירה - ולחם אין, גם לא חתיכה אחת. דגים נרכשו בשוק ואשת השוחט בישלה אותם, השוחט הביא שני דליי מים, למרות שהחבל שהיה ברשותם של רבי לוי יצחק והרבנית חנה נקרע, והשכנים הגויים סירבו להשאיל להם חבל אחר...

החדר נוקה לכבוד השבת, הרצפה נשטפה, ההכנות לקראת השבת הושלמו - אבל לחם אין. הרבה מה לעשות, לא היה, ומין אווירה מוזרה שרתה במקום.

והנה, הבחינו בנערה הצועדת לכיוון הבית, בגדיה בגדי גויים, פניה מוסתרות בצעיף גדול. היא הקישה על הדלת, ניגשה אל רבי לוי יצחק ושאלה: "האם הנכם הרב שניאורסאהן?"

היא הוציאה מתחת הצעיף כיכר לחם גדולה, עטופה במגבת, ואמרה: "הדודה שלחה לכם כיכר לחם זו. שמענו שרעייתכם אינה חשה בטוב".

הדוד של אותה נערה ניהל מאפייה ממשלתית, ומפעם לפעם היה באפשרותו להפחית כמה גרמים ממנות אחרות, וכשהצטברו הגרמים - הוא הכין כיכר זו. אם הוא היה נתפס על מעשה זה, עונשו היה חמור מאוד.

אמנם היה זה לחם שחור, אך טעמו היה משובח ביותר, לחם שהסיר חרפת רעב, ועוד ביום השבת.

רבי לוי יצחק פרס ממנו שתי פרוסות וכיסה אותן במפית, לשם "לחם משנה" לשבת.

את תיאור השבת הזו מסיימת הרבנית בפתגם העממי האומר: "מתי שמח העני - כשהוא מאבד משהו ולאחר מכן הוא מוצא אותו".

כך בשבת זו חשה הרבנית טוב יותר, היא החלה להחלים, כבר ישבה על מיטתה, מה עוד שגם היה להם מעט מה לאכול...

לאחר השבת מצא רבי לוי יצחק יהודי מבני עירו, סנדלר במקצועו, שלמראה פניו של רבי לוי יצחק הוא התבטל לחלוטין, "וכי קלה היא בעיניכם - "לויק" כאן!".

ליהודי זה הייתה בת ששימשה כרופאה בבית הרפואה המקומי, לבקשתו של הרב היא קיבלה לאשפוז את השוחט והעבירה אותו למחלקה מתאימה. לאחר מכן יצרו קשר עם בתו של ר' משה קוליקוב, שכזכור שימשה כרופאה בבית רפואה בקזיל-ארדא, והיא הסדירה גם צילומי רנטגן תואמים ל"מחלה" ש"מצאה" אצלו.

כשכל המסמכים הרשמיים היו בידו של השוחט הוא התייצב במפקדת הצבא, ולאור הנתונים קיבל פטור לשישה חודשים ואושר לו לנסוע לביתו...

שמחה ואושר מילאו את דירתם של רבי לוי יצחק והרבנית חנה, שגם בתנאי חיים שכאלו יכלו הם לסייע ליהודי להציל את נפשו ממוות לחיים.

•

המצב הכללי של היהודים האסירים שהוגלו למקום זה היה הולך ורע. זרם האנשים שהוגלו הלך וגדל, ובד בבד גדלה בעיית האבטלה וחוסר הפרנסה. בעיקר סבלו ממצב זה פשוטי העם. התצרוכת הפרטית של האנשים הזרים הייתה גדולה ומצבם הכלכלי היה יחסית טוב בהרבה מאנשי המקום. לבעלי האמצעים כמעט שלא היה חסר מאומה, לעומת האיש הפשוט אשר ידו לא הייתה משגת גם פת לחם.

כל אלה - מזג האוויר הקשה, תנאי המקום הקשים, ועל כולם חוסר פת לחם - חברו יחדיו, והחיים היו לקשים מנשוא. מחלת הטיפוס גברה ביותר ואתה מחלות מסוכנות אחרות.